

Hvad skal man saa kalde et Barn som det Lovforslag, der blev budt os, helt uden Hoved? — Jeg erkender derfor, at hvis man vilde være fuldt ud konsekvent, saa havde man maattet følge det Ændringsforslag, der til 2den Behandling blev stillet af de to ærede Medlemmer for 9de Kreds (Nordby og la Cour), thi det var i Virkeligheden et Forslag, der gik ud paa at gøre Lovforslaget til et fuldbaarent Barn. Naar man er gaaet ind paa at nøjes med mindre, saa er det, maa jeg gentage, sket med stor Resignation. Den oprindelige Menighedsraadslov manglede for saa vidt ogsaa Hoved ligesom det Forslag, der foreligger her, men havde ligesom dette den store Fordel fremfor det ministerielle Forslag, at det klart erkendtes, at Hovedet endnu manglede, og at der ogsaa hentydedes til, at Hovedet maatte en Gang komme. Det udtales i dette Forslags § 33, hvor der udtrykkelig staar: Denne Lov gælder kun, indtil en Kirkeforfatningslov udkommer, dog ikke ud over 31. December 1915. Selv om derfor det foreliggende Forslag ingenlunde er saa godt, som man fra vor Side kunde ønske det, saa have vi dog resigneret og erkendt det for antageligt.

Den egentlige Foranledning til, at jeg tager Ordet her i Dag, er imidlertid Udtalelser fra den højtærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet, Udtalelser, der tyde paa — jeg kunde i hvert Fald ikke opfatte dem anderledes —, at den højtærede Minister ikke kunde eller vilde forstaa Forskellen paa Trosbekendelse og kirkelig Erklæring, hvilket blandt andet gav ham Anledning til at sammenligne den i Forslaget ved Valgbarhedsbestemmelserne indførte Erklæring med en Konfirmation. Det er jo vel bekendt, at der fra en vis Side er fremkommen den Paastand, at Kristendommen er en privat Sag. Denne Paastand rummer i og for sig selv en saare stor Usandhed og en saare stor Sandhed. En saare stor Usandhed, for saa vidt man ved dette Udtryk vil henvise Kristendommen helt til Privatlivet, til at blive en lille Nipsgenstand, som man kan have at stille op inden Døre, men som ikke maa komme offentlig frem. Det er noget, som sand Kristendom aldrig kan gaa ind paa, thi det er dens Natur netop at ville gøre sig gældende, netop at komme frem for Offentligheden og at gennemtrænge og gennemsyre det offentlige Liv, saavel det sociale som det politiske, under alle de forskellige Forhold. At

Kristendommens Udøvere ingenlunde altid have været lykkelige og heldige i saa Henseende, erkendes villigt, men det forhindrer ikke, at det er Kristendommens Natur at ville dette, og derfor er Kristendommen i sig selv ogsaa aggressiv, maa arbejde hen til, at den kan komme til at præge Samfundslivet, præge det offentlige Liv og præge Staten. Og dette er — jeg minder om, hvad jeg udtalte ved Sagens første Behandling — i Virkeligheden erkendt og godkendt, det fremgaar f. Eks. tydeligt nok af Grundlovens § 3, hvor netop Forholdet mellem Folkekirken og Staten omtales og nærmere fastsættes og fastsættes med disse klare Ord, at Staten har en Forpligtelse til at understøtte Folkekirken.

Set fra en anden Side indeholder den nævnte Paastand imidlertid en stor Sandhed, for saa vidt som Kristendommen jo angaar i allerhøjeste Grad det private Liv, det rent personlige, det personlige Forhold mellem ikke alene den sande kristne Menighed og Gud, men ogsaa mellem det enkelte Individ og den levende Gud. Derfor er Trosbekendelsen ogsaa et Udtryk for det allerprivateste, det personligste Forhold til den Gud, efter hvem Kristendommen har Navn, er et Udtryk for Livssamfundet med den levende, treenige Gud, og naar man konfirmerer et Barn, bekræfter man det jo netop i dets Tros Livssamfund med Gud. Men derom er der aldeles ikke Tale ved den foreslaaede Erklæring.

Jeg maa have Lov til at gentage i Dag, at da jeg stod i det kirkelige Udvalg, var det netop mit Ønske, at dette Udvalg skulde gaa ud fra den Forudsætning, som jeg har nævnt her, stille sig saaledes, at man saa helt ideelt paa Forholdet, stille ideelle Krav og virkelig fremholde aandelige Garantier som nødvendige. Men det lykkedes ikke, man blev atter og atter fangen i opportunistiske Hensyn, man hilledes stadig af Hensyn til, hvad man med nogen Rimelighed kunde antage, at der kunde opnaas hos Lovgivningen og den udøvende Magt, og derfor sattes Fordringerne ned, derfor sattes Kravene saa langt ned, at der nu i Sandhed ikke er noget at give bort. Jeg mente, at dersom man havde holdt Idealet klart frem og var kommen med et Lovforslag i saa Henseende, kunde man trygt have overladt til Lovgivningsmagten, naar den fik Sagen til Behandling, at reducere det saa vidt, som den mente det fornødent af andre Hensyn. Men i Stedet for gav man